

edificis civils i 17 de religiosos. Les cases particulars es reproduïxen a partir d'un model arquetàpic, resseguint les trames urbanes inferides.

Un altre exemple d'edifici civil important: riu avall des del Pont de Barques, després d'alguns edificis civils notables, destaca la Peixateria, on es netejava el peix, ja que hi desembocava el barranc del Rastre, cobert en part del seu traçat urbà per l'actual carrer del Vall. Esta àrea de la població concentrava bona part de la seua activitat comercial, cultural i institucional, amb la plaça porxada de les Cols, ja desapareguda, els molls de càrrega i descàrrega de mercaderies, la Llotja i els palaus dels personatges notables de la ciutat. Fora muralles,

l'Hospital de la Santa Creu, el Convent de St. Francesc i Els hospitalers de Sant Joan del Camp formaven un conjunt excepcional que ha desaparegut del tot. Dins les muralles també es poden apreciar els Banyes del s. XIII amb les seues quatre naus a tocar del Portal de St. Francesc [imatge d'esta pàgina].

Casals insistix que ha resultat sovint una faena complexa: **"La correlació de perspectives amb la realitat tangible és complexa, i sovint hem hagut de discutir la situació exacta i morfologia de certs edificis, amb la inestimable ajuda de l'estudi de M. Angel Baila, que ja va dibuixar un possible plànol detallat del s. XVI."** ■

IMATGES: JR CASALS

Els vestigis actuals de l'esplendorosa Tortosa del Renaixement

Tortosa Redacció

Una passejada pels principals edificis de l'època renaixentista permet evocar el passat esplendorós de Tortosa durant el segle XVI. És en este segle que la ciutat viurà un moment d'efervescència cultural i humanista i d'esplendor econòmica i social. Una ruta renaixentista per Tortosa començaria al conjunt arquitectònic dels Reials Col·legis. Fundats per Carles V per a l'educació dels moriscos, el conjunt està format per tres edificacions: el Col·legi de Sant Jaume i Sant Maties, el Col·legi de Sant Domènec i de Sant Jordi, i l'església de Sant Domènec. Tortosa, al segle XVI, era una de les ciutats més importants de Catalunya, i comptava amb un col·legi per a la formació de teòlegs dominics, la fama del qual portà els poders públics a la construcció d'un altre col·legi annex, per a la formació de cristians nous. Ambdós serien coneguts amb el nom de Reials Col·legis de Tortosa i es convertirien en l'em-

brí dels futurs estudis universitaris, on es podia obtenir el grau de doctor en Teologia i el de llicenciat en Filosofia i Art.

Es pot continuar la ruta per l'església de Sant Domènec, els palaus Despuig, Oriol, Oliver de Boteller [a la imatge] i el Palau de la Diputació del General, i concloure-la al Palau Episcopal i la Catedral de Santa Maria. La seua acull una sèrie d'elements ar-

quitectònics i mobles que tenen un caràcter d'especial importància dintre del context artístic de la Catalunya de l'època del Renaixement, com la Capella del Nom de Jesús, el reliquiari de Sant Eulali, la capella dels Boteller, l'antiga reixa de l'altar major i el magnífic Cadirat del Cor, de Cristóbal de Salamanca, que actualment es conserva a l'antic dormitori dels canonges. ■